

ВО ИМЕТО НА ГРАЃАНИТЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ОСНОВЕН СУД ВЕЛЕС, како првостепен суд во совет составен од судијата Димова Лидија, како Претседател на советот и судиите поротници Унева Маја и Митевски Роберт, како членови на советот, решавајќи по тужбата на тужителот АД Ангропромет Тивешанка Кавадарци, спрема тужените Ристо Димитров и Бујуклиева Ѓурѓа, двајцата од Кавадарци, за ништовност на трансакција - договор за невладетелски залог, вредност на спорот 9.108.494,00 денари, по одржаната усна, јавна и главна расправа на ден 28.12. 2010 година, во присуство на овластеното лице на тужителот Игор Панов од Кавадарци со полномошникот адвокат Данче Чакаровска Гроздановска од Скопје, полномошникот на тужените адвокат Ленче Паламидова од Кавадарци и полномошникот на второтужената Бујуклиев Никола од Кавадрци, денес на ден 12.01.2011 година, ја донесе следната:

П Р Е С У Д А

1.Тужбеното барање на тужителот АД “Ангропромет Тивешанка” Кавадарци, СЕ УСВОЈУВА.

2.СЕ УТВРДУВА дека Договорот со кој се заснова невладетелски залог од прв ред, запишан во Централен регистер - Заложен регистар, со деловоден број 11420050000161 на 22.08.2005 година и во ЦДХВ под број на сметка 1002979600 врз 3.000,00 обични акци со номинална вредност од 100 ДЕМ за една акција, издадени од тужителот, склучен помеѓу првотужениот Ристо Димитров од Кавадарци како сопственик на акции и заложен должник и второтужената Бујуклиева Ѓурѓа од Кавадарци, кој е склучен во форма на нотарски акт ОДУ бр.171/05 од 19.08.2005 година кај Нотар Нушка Стојановска од Кавадарци е ништовен и истиот нема да има правно дејство врз извршувањето на извршната исправа – правосилна пресуда К.бр.115/04 од 11.11.2005 на Основниот суд Кавадарц и извршната исправа К.бр.2/2005 од 30.09.2005 година на Основниот суд Кавадарци.

СЕ ЗАДОЛЖУВААТ тужените да трпат да се спроведе извршувањето на извршните исправи – правосилни пресуди К.бр.115/04 од 11.11.2005 година на Основниот суд Кавадарци и К.бр.2/2005 година од 30.09.2005 година на Основниот суд Кавадарци, од заложените акции кои се водат во ЦДХВ под број на сметка 1002979600 на име на првотужениот Ристо Димитров од Кавадарци и му ги исплатат на тужителот трошоците на постапката сума во износ од 353.869,00 денари.

Образложение

Тужителот АД Ангропромет Тивешанка Кавадарци поднесе тужба спрема тужените Ристо Димитров од Кавадарци и Ѓурѓа Бујуклиева од Кавадарци, за поништување на договор за залог.

Постапувајќи по тужбата а потоа и по предлогот за издавање на привремена мерка, судот со пресуда П.бр.829/07 од 23.02.2009 година, делумно го усвои барањето на тужителот, утврдувајќи ништовност на трансакцијата склучена во форма на нотарски акт ОДУ бр.171/05 од 19.08.2005 година.Евентуалното второ барање, да се утврди дека истиот договор е привиден договор и не произведува правно дејство, судот го одби.Воедно судот се огласи за ненадлежен да постапува по тужбата во делот од барањето да се утврди дека ништовноста треба да се однесува во делот потребен за спроведување на извршувањето на тужителот пред Извршителот Љупчо Јованов И.бр.124/06 и И бр.63/06.Судот се огласи за

ненадлежен и во третото евентуално барање , да се задолжат тужените да трпат тужителот да го намира своето побарување со тоа што од наплатениот износ ќе се резервира износот од 10.000,00 евра за исплата на побарувањето на второтужената , па тужбата за истите ја отфрли.

Со решение од 30.06.2009 година , судот предлогот на тужителот за издавање на привремена мерка , го одби како неоснован, а предлогот да се смета предлогот за издавање на привремена мерка го одби.

По жалба на тужителот и тужените , Апелациониот суд Скопје со решение од 09.06.2010 година , пресудата ја укина а жалбата во поглед на решението од 30.06.2009 година ја одби во обжалениот дел.Во необжалениот дел решението остана неизменето.

При повтореното постапување тужителот преку својот полномошник наведе дека, тужените со Нотарски акт ОДУ бр. 171/05 од 19.08.2005 година кај Нотар Нушка Стојановска од Кавадарци, склучиле договор за невладетелски залог од прв ред врз обични акции , издадени од АД Ангропромет Тиквешанка Кавадарци , во вкупен број од 3.000 акции со номинална вредност од 100 ДЕМ за една акција. Вредноста на обезбеденото побарување изнесувала 10.000 Евра. Нотарскиот акт бил регистриран во ЦР-ЗР. Договорот бил склучен во период кога против првотужениот била во тек кривична постапка за злоупотреба на службената положба , во текот на која тужителот како оштетен предјавил штета во износ од 6.134.144,00 денари . Со пресуда К.бр. 115/04 од 11.11.2005 година на Основниот суд во Кавадарци, првотужениот бил осуден на казна затвор во траење од 2 години и задолжен на тужителот , како оштетен да му ја исплати штетата во споменатиот износ. Тужителот смета дека има правен интерес од водење на овој спор , затоа што не може да го изврши побарувањето од првотужениот преку извршител Љупчо Јованов од Кавадарци, па сметајќи дека се исполнети условите за тоа, предложи барањето како што е прецизирано со поднесок од 12.10.2010 година, судот да го усвои.Дополни дека во поткрепа на тужбеното барање се и укажувањата од Апелациониот суд Скопје во решението ГЖ.бр.5789/09 од 09.06.2010 година и тоа дека судот при донесувањето на одлуката да ги има во вид одредбите од член 95 и член 101 од ЗОО , во корелација со член 26 став 1 од ЗИ.Предложи судот да не ги зема во вид наводите на тужените дека во меѓувреме трети лица извршиле исплаќања спрема тужителот, бидејќи тоа не може да направи измена на досудениот износ како оштетно побарување на тужителот, а кое во исто време преставува извршен наслов. Побара трошоци во висина од 186.058,00 денари.

Во одговор тужените преку својот полномошник изнесоа дека, барањето на тужителот е неосновано.Ова од причина што извршувањата по барањата И.бр. 124/06 и И.бр. 63/06 , се во тек и дека со запирањето на извршувањето , да тужбеното барање на тужителот е неосновано и тоа во делот на престацијата , бидејќи доколку судот би го усвоил, тоа би било неподобно за извршување, а со истото се бара тужените да бидат задолжени , да трпат да се спроведе извршувањето од една страна, а од друга страна, се преземени дејствија извршителот известува дека се запрени извршувањата.Дополни дека склучувањето на Нотарскиот акт бил воспоставен врз основа на Законот за договорен залог , па дека причините за престанок на заложното право се регулирани со истиот закон со чл.41 до 49.Со тужбата и брањето тужителот не се повикува на тоа дека при склучувањето на овој договор се преземени дејствија спротивно на законот, Уставот или добрите обичаи, ниту дека има правен интерес од водење на оваа постапка. Понатаму смета дека, заради фактот што пресудата К.бр. 2/05 е извршна на 10.05.2006 година, а пресудата К.бр. 115/04 е извршна на 18.07.2006 година, да нема ништовност на договорот , бидејќи од денот на склучувањето на актот до извршноста на пресудите, поминат е временски период подолг од 6 месеци. Предложи барањето да се одбие . Побара трошоци во висина од 353.800,00 денари.

Имајќи ги во предвид наводите во тужбата и одговорот , како и од изведените докази : од увид во списите на предметот К.бр. 2/05 на Основен суд во Кавадарци и увид во списите на предметот К.бр. 115/04 на Основен суд во Кавадарци, од увид во примерок од барање за извршување до Извршител Љупчо Јованов од Кавадарци бр. 03-563 од 31,10,2006 година, од увид во Акционерска книга со пресек од 22,05,2007 година издадена од ЦД за хартии од вредност бр. 03-311 од 22,05,2007 година со потврда за издадена

информација од Заложниот регистер, од увид во барање за извршување бр. 03-507 од 19,09,2006 година до извршител Љупчо Јованов, од увид во известување од извршител Љупчо Јованов бр. 03-121 од 13,11,2007 година, барање до истиот извршител бр. 03-563 од 31,10,2006 година, известување до ДЗГР - Одделение за УП бр. 03-654/2 од 14,11,2007 година, од увид во ИЛ бр. 3154 за КО Кавадарци, ИЛ бр. 6510 и 2945 за КО Кавадарци, од увид во заклучок И.бр. 124/06 и И.бр. 63/06 од 26,02,2008 год. од извршителот Љупчо Јованов, од увид во известување од 31,07,2008 год. од извршител Љупчо Јованов од Кавадарци, забелешка наместо потпис од извршителот Љупчо Јованов од 18,12,2007 година, од увид во Нотарски Акт ОДУ бр. 171/05 од 19,08,2005 год. склучен пред Нотар Нушка Стојаноска од Кавадарци и договор за заем на девизни средства склучен помеѓу тужените од 19,08,2005 година, записник за попис на подвижни предмети од истиот датум ИЗП бр. 1665/05, потврда за издадена информација од ЗР од 18,08,2005 година, целосен извештај за имател од ЦР за хартии од вредност од 17,08,2005 година, писмена изјава - согласност УЗП 1663/05 од 19,08,2005 година од Димитрова Ленче, од увид во тековна состојба бр. 02-3565 од 27,08,2008 год. од ЦР на РМ, како и од изведениот доказ со раписит на законскиот застапник на тужителот и прво тужениот, акционерска книга за тужителот од ЦД за хартии од вредност со пресек од 22.05.2009 година, од увид во пресуди П.бр. 292/05 од 18.10.2006 година на Основен суд Кавадарци, службена белешка од Извршител Љупчо Јованов од 08.05.2008 година, изјава за компензација од 03.07.2008 година, 31.03.2008 година, изјава за компензација помеѓу тужителот и Николов Лазо, изјава за компензација од 11.09.2007 година, примерок од тужба од 22.05.2005 година, налог за извршување од извршител Љупчо Јованов од 30.10.2007, касите да примат 641 од 01.11.2007 година, од 06.12.2007 година, известување и согласност за компензација бр. 03-15 од 03.01.2008 година, службена белешка од 02.04.2008 година, изјава за компензација со лицето Колева Станка и тужителот, касата да исплати бр. 9 од 26.04.2002 година, допис, опомена пред тужба 05-229 од 06.04.2003 година, примерок од тужба од 30.05.2005 година, приговор од доверител Ленча Јовановска, службена белешка од извршителот од 25.08.2008 година, касите да прими бр. 2 без датум бр. 401 од 17,10,2008 година. бр 472 од 11.12.2008 година, бр. 441 со фискална сметка од 12.11.2008 година, налог за уплата од 10.11.2008 година, изјава за компензација со лицето Јованова Ленча, службена белешка од 25.08.2008 година и дополнителен распит на овластеното лице на тужителот, *а врз основа на совесна и грижлива оцена на секој доказ посебно и на сите докази заедно, како и врз основа на резултатите од целокупната постапка, во согласност со чл.7 и 8 од ЗПП, судот ја утврди следната фактичка состојба:*

Пред Основниот суд во Кавадарци против првотужениот Ристо Димитров од Кавадарци била водена кривична постапка во текот на која со пресуда К.бр. 115/04 од 11.11.2005 година, првотужениот е огласен за виновен за сторено кривично дело, злоупотреба на службена положба и овластување и е осуден со казна затвор во траење од 2 години, која ќе се извршува по правосилноста на пресудата, а во исто време првотужениот е задолжен да на оштетениот - тужителот, го исплати износот од 6.134.144,00 денари, пресметан со законска затезна камата според ЗВСК, сметано од денот на пресудувањето 11.11.2005 година, па се до денот на исплатата, а во рок од 2 месеци по правосилноста на пресудата.

По жалба Апелациониот суд во Скопје, со пресуда КЖ бр. 611/06 од 04.05.2006 год. пресудата на Основниот суд во Кавадарци ја потврдил.

Од увид во списите на овој предмет, судот утврди дека, уште во текот на истрагата која се спроведувала во текот на 2003 година, а потоа и на главен претрес, а по спроведени соодветни вештачења, тужителот преку свој законски застапник, предјавил оштетно побарување во висина на досудениот износ на пресудата.

Од увид во списите на предметот К.бр. 2/05 судот утврди дека, со пресуда К.бр. 2/05 од 30.09.2005 година, првотужениот е огласен за виновен за сторено кривично дело, злоупотреба на службена положба и овластување, осуден е со казна затвор во траење од 2 години и 6 месеци, во која да му се засметува и времето поминато во притвор, во период од 20.07.2004 година до 18.08.2004 година, и задолжен е на оштетениот - тужителот да му ја надомести штетата во висина од 2.928.000,00 денари во рок од 60 дена по правосилноста на пресудата.

По жалба, Апелациониот суд во Скопје со пресуда КЖ.бр. 2633/05 од 01.02.2006 година, пресудата на Основниот суд во Кавадарци ја потврдил.

Од увид во списите на предметот, судот утврди дека на главниот претрес од 21.06.2005 година, тужителот преку свој претставник предјавил оштетно побарување во износ од 2.952.000,00 денари.

Од увид во акционерска книга на Централен Депозитар за хартии од вредност со пресек на состојба од 22.05.2007 година, судот утврди дека, првотужениот е сопственик на 3.000 акции врз кои е ставено ограничување за тргување на сметка на првотужениот бр. 1002979600, број на документ од Заложен регистер бр. 11420050000161 по основ на невладетелски залог од прв ред и со издаден налог за забрана на располагање и оптоварување на акции И.бр. 63/06 од 24.01.2007 година и по И.бр. 124/06 од 24.01.2007 година.

Од увид во потврда на издадена информација ЦР-ЗР со деловоден број на документот 11420050000161 и датум на регистрација на документот 22.08.2005 година, судот утврди дека, првотужениот е регистриран како заложен должник, второтужената како заложен доверител на хартии од вредност - акции во количина 3.000 со номинална вредност од по 100,00 ДЕМ на кои првотужениот како сопственик на споменатиот број на акции ставил залог за обезбедување на побарување на второтужената на износ од 10.000 Евра.

Од увид во Нотарски акт ОДУ бр. 171/05 од 19.08.2005 година, склучен пред Нотар Нушка Стојановска од Кавадарци, судот утврди дека, помеѓу тужените, второтужената како заложен доверител и првотужениот како заложен должник, бил составен и склучен договор за невладетелски залог од прв ред врз подвижни предмети со својство на извршна исправа во форма на Нотарски акт за обезбедување на парични побарување. Нотарот утврдил дека, помеѓу второтужената и првотужениот на истиот ден 19.08.2005 година, бил склучен договор за заем на девизини средства заверен кај истиот Нотар, под УЗП бр. 1664/05 со кој второтужената му дава на заем на прво тужениот 10.000 Евра со рок и услови на враќање утврдени како во договорот и со согласност да склучат договор за регистриран залог на 3.000 обични акции од Ангропромет Тиквешанка, сопственост на прво тужениот. За таа цел, првотужениот доставил целосно извештај дека е сопственик на акциите, дека акциите не му биле заложени и изјава од неговата сопруга. Тужените пред Нотарот изјавиле дека, номиналната вредност на акциите изнесувала 3.100,00 денари по акција или вкупната вредност на сите акции изнесувала 9.300.000,00 денари која тие ја прифатиле. Потоа пред Нотарот бил составен и склучен договор за невладетелски залог од прв ред, со кој 3.000 акции од првотужениот се ставени во залог од прв ред во корист на второ тужената со преземена обврска од прво тужениот дека до целосно исполнување на своите обврски како заемопримач кон заложниот доверител, нема да ги оттуѓува, оптоварува сопствените акции без претходна согласност на заложниот доверител. Со чл. 6 од договорот било утврдено дека, со склучување на истиот второтужената како заложен доверител може да бара присилно извршување врз предметот на залогот, доколку нејзиното побарување - заемот не биде исплатен од прво тужениот или останал делумно неисплатен. Со чл. 9 од договорот, тужените се согласиле дека договорот има својство на извршна исправа е и извршлив по пристигнување на обврските на заемопримачот.

Од увид во договорот за заем на девизни средства УЗП бр. 1664/05 од 19.08.2005 година, заверен пред истиот Нотар, судот утврди дека, предмет на договорот бил заем во висина од 10.000 Евра кој второтужената како заемодавач му ги дава на заем на првотужениот како заемопримач, со обврска заемот без камата првотужениот да и го врати на второтужената во целост на 19.08.2010 година во Евра. Со чл. 3 од договорот, тужените се согласиле да обезбедувањето на ова побарување се изврши со воспоставување на регистриран залог врз акции и тоа на 3.000 обични акции со номинална вредност по 100 ДМ по акција.

Од увид во записник за попис на подвижни предмети - акции потпишан од тужените и заверен од истиот Нотар, судот утврди дека, предмет на попис биле 3.000 акции сопственост на првотужениот.

Од увид во изјава на лицето Димитрова Ленче, сопруга на првотужениот, судот утврди дека, таа на денот на склучувањето на договорот за залог, се согласила нејзиниот сопруг да ги заложат од прв ред неговите 3.908 обични акции, кои биле стекнати во брак со него, и дека по однос на нив не изјавува никакви сопственички права и не го попречува

нивното евентуално извршување.

Од увид во известувања на извршителот Љупчо Јованов од Кавадарци, судот утврди дека тужителот во врска со правосилните и извршни пресуди К.бр. 115/04 од 11.11.2005 година и К.бр. 2/05 од 30.09.2005 година, поднел барање за присилно извршување, па од негова страна бил издаден налог за извршување и ставени биле прибелешки на недвижен имот на име на првотужениот по ИЛ бр. 3154 за КО Кавадарци, ЕЛ бр. 6510 за КО Кавадарци и ИЛ бр. 2945 за КО Кавадарци. Во текот на извршувањето, извршителот донел заклучоци И.бр. 124/06 и И.бр. 63/06 од 26.02.2008 година, со кои согласно чл. 99 ст. 1 од ЗИ, го запрел извршувањето, затоа што продажбата на предметите од должникот останала без успех.

Од увид во забелешка, наместо попис од истиот извршител, судот утврди дека првотужениот се јавувал како должник и спрема друго лице Трајанка Карадакова по извршен предмет И.бр. 48/07 засновано со правосилна пресуда П.бр. 520/05 на Основниот суд во Кавадарци.

Според исказот на првотужениот, тој бил стечаен управник кај тужителот во период од 05.09.1997 година до 18.10.1998 година, кога тужителот излегол од стечај и по спроведената трансформација, првотужениот бил директор се до 2005 година. Во тој период се одржало вонредно Собрание на акционери, и се избрале нови лица во органите на управување иако за тоа се водел спор за ништавност на одлуките на тоа Собрание, во кој не успеале. Спрема него биле поведени кривични постапки од кои три биле завршени со осуда за него, а две ослободителни. Истиот по правосилноста на пресудите отпочнал да ја издржува и се уште ја издржува казната затвор, но во врска со задолженијата за штета, немал можност штетата да ја надомести. Ова затоа што тој живеел во дом сопственост на неговата сопруга (како нејзин посебен имот од нејзините родители), а заеднички имот била покуќнината. Недвижниот имот што се водел на негово име во ИЛ бр. 3124 за КО Кавадарци, бил имот што е купен во текот на траење на брачната заедница, засаден со лозови насади без некоја голема вредност, а опишаниот во Евидентниот лист бр. 6510 е имот - времен објект - помошна просторија изградена без градежна - техничка документација, кој исто така немал голема вредност затоа што не бил од тврда градба. Прво тужениот бил сосопственик на 1/5 идеален дел од ИЛ бр. 2945 по основ на наследство, а поседувал и повеќе од 7.000 акции пред да отпочнат кривичните постапки против него.

Првотужениот со второтужената се познавале подолг период наназад, не биле роднини туку блиски пријатели. Второтужената била добро финансиски ситуирана, бидејќи нејзиниот сопруг работел во Шведска и имала своја добра заштеда, па како во 2005 година првотужениот морал да ја исполни обврската за плаќање на акциите, земал заем од второтужената. Првотужениот ценел дека е добро да вложува средства за купување на акции за што вакви заеми земал и од други лица. Истиот лично смета дека, со земениот заем од 10.000 Евра од второтужената за 3.000 акции, тој фактички примил поголема вредност од висината на вистинската позајмица, но дека во договорот не ја внеле вистинската вредност на акциите, за да избегнат одредени давачки и провизија. Првотужениот не го оспори фактот дека, во периодот на склучувањето на овој договор против него во тек биле кривичните постапки, а кога веќе бил излезен од притвор, бил запознат со содржината на обвинението и висината на оштетните побарувања, но бил убеден дека нема да завршат со осудителна пресуда, туку со ослободителна пресуда. Пред склучувањето на договорот според исказот на првотужениот тој за сето ова ја запознал второтужената и таа добро знаела дека против првотужениот се водат кривични постапки, но дека и покрај тоа се согласила иако постапките не се завршени, да го склучи договорот. Првотужениот друг имот немал.

Од увид во приложени писменидокази од тужените, судот можеше да утврди дека тужителот имал поднесени тужби за парични побарувања спрема физички лица по кои се донесени пресуди со кои барањата се усвоени, дека врз основа на истите физички лица вршеле уплаќања пред извршител Љупчо Јованов, да постојат доказ за уплата врз основа на каса исплати во текот на 2008 година, кои не се во никаква корелација со обигационо - правните односи што ги имаат тужителот со тужените, односно со првотужениот.

При вака утврдена фактичка состојба, следуваеше судот да одлучи како во изреката на пресудата од следните причини:

Согласно чл. 95 ст. 1 од ЗОО, договорот кој не е во согласност со Уставот, Законите и добрите обичаи е ништовен, ако целта на повреденото правило не упатува на некоја друга санкција или ако со Законот во определениот случај не е предвидено нешто друго.

Согласно чл. 101 ст. 1 од ЗОО, на ништовноста судот внимава по службена должност и на неа може да се повикува секое лица кое има правен интерес.

Во конкретниов случај не е спорен решителниот факт помеѓу странките дека, тужителот е доверител за досудено оштетно побарување со правосилни извршни пресуди К.бр. 115/04 од 11.11.2005 година и К.бр. 2/05 од 30.09.2005 година, двете на Основниот суд Кавадарци, а првотужениот е должник на оштетните побарувања во висина од 6.134.144,00 денари досудени со пресудата К.бр. 115/04 и во висина од 2.928.000,00 денари досудени со правосилната пресуда К.бр. 2/05 .

Пресудата К.бр. 115/04 е правосилна од 04.05.2006 година и извршна од 18.07.2006 година , а пресудата К.бр. 2/2005 е правосилна од 13.02.2006 година а извршна од 10.05.2006 година.

Бидејќи првотужениот штетата доброволно ја немал исплатено, пред извршителот Љупчо Јованов од Кавадарци, бил поднесени барања за извршување, а извршувањата со заклучоци И.бр. 124/06 и И.бр. 63/06 од 26.02.2008 година, се запрени, поради безуспешна продажба на предметите во извршувањето, согласно чл. 99 ст. 1 од ЗИ.

Не е спорен и фактот дека, помеѓу прво и второтужените пред Нотар Нушка Стојаноска од Кавадарци , бил склучен Нотарски акт - Договор за невладетелски залог од прв ред врз подвижни предмети - акции, ОДУ бр. 171/05 од 19.08.2005 година со кој врз основа на склучениот договор за заем на девизини средства од истиот ден помеѓу тужените, а во висина од 10.000 Евра, е регистриран залог врз 3.000 обични акции сопственост на првотужениот со втасаност на побарувањето по заемот на 19.08.2010 година.

Спорно е прашањето, дали вака склучениот договор е спротивен односно не е во согласност со Уставот, Законите и добрите обичаи , според чл. 95 од ЗОО.

Нотарскиот акт ОДУ бр.171/05 во времето на неговото склучување 19.08.2005 год. не е спорно дека е склучен во согласност со Законот за договорниот залог, односно дека биле исполнети условите од тој Закон за да може договорот да биде склучен пред Нотар. Меѓутоа во исто време при склучувањето на овој спорен договор влезен е во сила и Законот за извршување, односно одредбата од чл. 26 ст. 1 и 2 и тоа сметано од 26.05.2005 година, а измените и дополнувањата се објавени во Сл. весник бр. 8/2008 од 17.01.2008 година кога е предвидена санкција така склучен договор или трансакција да се смета за ништовна, чл. 26 ст. 3 од ЗИ.

Од тука во конкуренција на двата Закони, Законот за договорниот залог и Законот за извршување, според судот треба да се цени околноста, дали ако еден договор е дозволен да се склучува по одредбите на одреден Закон, кога за тоа има ограничување во друг Закон, како што е во случајов чл. 26 ст. 1 од Законот за извршување, така склучениот договор може да предизвика правна последица, ако се исполнети условите од чл. 26 ст. 1 и 2 од ЗИ, и дали може да има правно значење врз извршувањето на извршната исправа. Тоа значи дека, ако на ден 19.08.2005 година субјектите предвидени со Законот за договорен залог можеле да склучуваат договори за невладетелски залог врз подвижни предмети - акции, нивните договори ќе бидат ништовни и нема да имаат правно значење, само доколку согласно чл. 26 ст. 1 и 2 од ЗИ, се склучени пред извршување на одредена извршна исправа, а кои се неопходни за исполнување на побарувањата на доверителот, или со кои одредени доверители се ставаат во поповолна положба, или кои се преземаат само со цел да се спречи извршувањето врз таа сопственост. Во исто време потребно е да биде исполнет условот според ст. 2 , а тоа е да се преземени во период од 6 месеци, пред донесувањето на извршната исправа.

Од тука според судот во оваа правна работа исполнети се условите од чл. 95 од ЗОО, договорот за невладетелски залог од прв ред ОДУ бр. 171/05 од 19.08.2005 година во согласност со чл. 95 ст. 1 од ЗОО и чл. 101 ст. 1 од ЗОО, да се смета за ништовен, бидејќи вака склучениот договор е во спротивност со чл. 26ст. 1 и 2 од Законот за извршување.

Така првотужениот и второтужената во време на склучувањето на договорот (

од како првотужениот бил ослободен од издржување на мерката притвор), знаеле за текот на кривичните постапки против првотужениот, за тоа дека е пријавено оштетно побарување во висина на досудените побарувања во извршните исправи - правосилните кривични пресуди, но и покрај тоа се согласиле да го склучат спорниот договор само затоа што бил убеден дека исходто во кривичните постапки ќе заврши со ослободителна пресуда. Тужените знаеле дека првотужениот нема таков имот во вредност на побарувањата и дека имотот што бил предмет на спорниот договор - 3.000 акции е имот со кој склучувајќи го договорот со второтужената, неа ја ставил во поповолна положба наспрема другите доверители и договорот го склучил со цел да се спречи извршувањето врз акциите . Бидејќи судот утврди дека договорот е склучен во период од пред 6 месеци пред донесувањето на извршната исправа, тоа следуваše судот барањето да го усвои.

Од тука судот смета дека договорот со кој е заснован невладетелски залог од прв ред ОДУ бр. 171/05 од 19.08.2005 година е ништовен и истиот не може да произведува правно дејство врз извршувањето на правосилните пресуди К.бр. 115/04 од 11.11.2005 година и К.бр. 2/2005 од 30.09.2005 година. Во исто време судот ги задолжи тужените да трпат да се спроведе извршувањето на овие исправи од закожените акции на првотужениот.

Потребно е да се укаже дека иако судската пракса не е извор на право во РМ, да при донесувањето на пресудата судот го имаше во вид правното мислење изнесено во правосилната пресуда П.бр. 819/09 на Основниот суд Скопје 2 Скопје, па тоа правно мислење го прифати како свое, одлучувајќи како во изреката на пресудата.

При донесувањето на одлуката судот го имаше во вид укажувањето на тужените дека, во меѓувреме дел од побарувањето на тужителот е намирено од други лица, па дека сега тужителот има помало побарување од првотужениот и за таа цел предложи судот да определи економско вештачење, но судот вака предложениот доказ го одби поради следното :

Во оваа правна работа предмет на тужбено барање е утврдување на ништовност на Нотарски акт склучен спротивно на чл. 26 ст. 1 и 2 од ЗИ. Тужените се повикуваат дека трети лица заради наплата на паричното побарување на тужителот од првотужениот, уплаќале за сметка на тужителот парични износи за што приложија одредени докази, од увидот во кои судот можеше да утврди дека плаќањата на тие лица е врз основа на правосилни пресуди по тужба на истиот тужител спрема трети лица за долг, што значи непостои никаква корелација во оглед на плаќањата на третите лица со паричното побарување што тужителот го има од првотужениот на име на надомест на штета во врска со сторено кривично дело. Понатаму овој суд смета дека, дури и да дошло до преземање на долг од трето лице кој во име на првотужениот како должник го исплаќа долгот спрема тужителот, таквите плаќања можат да имаат евентуално влијание во постапката за извршување, каде извршувањето за одредени износи од исплатени парични средства за сметка на првотужениот би се намалиле во корист на првотужениот, како обврска за негово плаќање на утврдената и досудена штета во извршните исправи. Таквите плаќања според судот во оваа постапка не можат да имаат влијание, бидејќи првотужениот во текот на постапката не докажа дека во целост го исполнил долгот и дека тужителот нема никакво побарување од него, па заради тоа и тужителот да нема правен интерес од водење на спорот, туку напротив во текот на постапката укажа на делумни исплаќања и тоа не од првотужениот како должник, туку од трети лица. Тоа само по себе според судот значи дека се додека постои побарување на тужителот како доверител спрема првотужениот, тој има правен интерес да води ваков вид на спор со кој би докажал дека правното дело, склучениот договор за засновање на невладетелски залог од прв ред е ништовен и истиот нема правно значење врз извршувањето на извршната исправа, како што е тоа предвидено со чл. 26ст. 1 и 2 од ЗОО.

Бидејќи во случајов првотужениот тоа не го докажа, тоа судот смета дека исполнети беа условите од чл. 95 и 101 од ЗОО, договорот да се смета за ништовен.

На овој начин судот смета дека при донесувањето на одлуката, во целост постапи по укажувањата на Апелациониот суд во Скопје дадени во решението ГЖ.бр. 5789/09 од 09.06.2010 година и во согласност со чл. 366 од ЗПП, од како ги изведе сите парнични дејствија и ги расправи сите спорни прашања донесе одлуката како во изреката.

Судот согласно чл. 178 ст. 1 и 2 од ЗПП, по евентуалните тужбени барања на тужителот не се впушти во утврдување на решителните факти, фактичката состојба за тие

барања, ниту по барањата се произнесе, од причина што по првото поставено тужбено барање донесе пресуда со која го усвои, па само доколку првото поставено барање судот го одбиеше, судот ќе беше во обврска да се произнесува за следното од тие барања, само ако најде дека пред него е истакнато неосновано барање. Во таа смисла судот и не се произнесе за тужбата во делот на евентуалното барање за кое со оспореното и укинатото решение од 23.02.2009 година се огласи за ненадлежен и тужбата ја отфрли, од предходно изнесената причина, односно затоа што по првото поставено барање судот наоѓајќи дека е основано, истото го усвои.

Бидејќи тужителот успеа во тужбеното барање, следуваše судот да и досуди трошоците во постапката во износ од 353.869,00 денари, а кои се однесуваат за : состав на тужба 4.485,00 денари, состав на жалба 12.377,00 денари, состав на одговор на жалба 12.377,00 денари, состав на полномошно и 2 трошковника 3.900,00 денари, награда за присуство на 15 рочишта 80.730,00 денари и судски такси за тужба, пресуда и жалба сума во износ од 240.000,00 денари, согласно чл. 148 од ЗПП.

Судот не ги досуди трошоците за состав на поднесоци и патни трошоци како во ст. 1 од трошковникот, бидејќи смета дека тие не се потребни трошоци за водење на постапката, согласно чл. 149 од ЗПП.

Основен суд Велес П.бр. 39/10 од 12.01.2011 год.

Претседател на советот - Судија
Димова Лидија

ПРАВНА ПОУКА :

Против оваа пресуда недоволната странка има правна жалба во рокот 15 дена од приемот, преку овој суд до Апелациониот суд во Скопје.